

Ruotu #19	Luomala
	Ylivieska

Sotilastorppa sijaitsi Ylivieskassa 40 km rantatieltä ja vajaat 4 km Ylivieskan kappelilta. Alun perin vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#29	Nisula Erich Erichss	Ylivieska
#37	Änäckä Jacob Jacobss	Ylivieska
#33	Kaski Johan Henderss	Ylivieska
#38	Autio dito Johan	Ylivieska

Vuoden 1752 katselmuksessa todettiin, että tupa tuli nostaa ylös maasta kunnollisten nurkkakivien päälle. Uuni ja takka piti korjata, samoin lattia takan edessä. Ikkunoissa oli 10 rikkiäistä ruutua, jotka olivat rikkoutuneet jo edellisen sotilaan Anders Färssin aikana, joten ruotu voi periä kulut häneltä. Aitan oveen tuli laittaa saranat ja oven eteen rappuset, lisäksi jyväärit piti korjata ja katolle laittaa kunnolliset painopuut. Navetta tuli nostaa ylös kivijalan päälle. Navetan ja ladon oviin tuli hankkia saranat. Juomavesi saatiin lähellä virtaavasta purosta. Peltoa Änäkkälän ja Käsken piti raivata vielä 1 kapanalaa molempien. Ojat olivat kunnossa, mutta aidat piti Nisulaa lukuun ottamatta rakentaa uudelleen. Vain Lars Autio oli raivannut vähän heinäniittyä, muut ruototalolliset aikoivat raivata osuutensa seuraavana syksynä.

Vuoden 1779 katselmuksessa tupa oli vanha, mutta tiivistämällä, vaihtamalla muutamia hirsiiä ja korjaamalla lukko se voitiin vielä kunnostaa. Talollinen Nisula oli raivannut niittyä Katajapiekänmaalta.

Vuoden 1782 katselmuksessa torppa oli hyvässä kunnossa. Vain Kasken tuli raivata lisää niittyä.

Vuoden 1791 katselmuksessa rakennukset, pellot ja niityt olivat kunnossa. Ruodun tuli toimittaa sotilaille riittävästi aidaksia ja aitatolppia aitojen kunnostamista varten.

Anders Fors

1734–1737

Anders on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1700. Hänet otettiin sotilaaksi 7.6.1734, mutta todettiin jo 8.7.1737 pidetyssä pääkatselmuksessa sopimattomaksi palvelukseen.

Anders Anderss Fors s.24.9.1688, k.26.12.1763 Kalajoki, vaimo **Lisa Henrichsdr.** Mahdollisesti he ovat syntyneet tätä aiemmin. He asuivat Ylivieskan Änäkkälä/Mickolassa vuosina 1733–35. Tämän jälkeen he vaihtoivat asuinpaikkaa usein ja lasten syntymäpaikkojen mukaan liikkuiivat laajasti: ainakin Alavieska, Ylivieska, Kuopio, Revonlahti, Haapavesi. Lisa kuoli Nivalassa ”kirkonköyhänä”.

Lapset:

Henric s.30.11.1729, k.1.8.1814 Alavieska, sotilas #34 nimellä **Öberg** (katso),

Magdalena s.20.4.1735 Ylivieska,

Elisabetha s.2.2.1738 Ylivieska,

Andreas s.22.5.1741 Kuopio,

Matts s.28.1.1743, vihitty 1.avioon 20.12.1763 Alavieska **Walborg Pärsdr Mickola**, vihitty

2.avioon 26.12.1770 leski **Margeta Jacobsdr**,

Anna s.4.12.1743 Revonlahti/Siikajoki,

Walborg s.8.1.1750, k.30.4.1786 Haapavesi,

Johan s.1.8.1754, k.1.1.1811 Nivala, vaimo **Anna Josphestr Karvola** s.21.8.1756 Nivala, k.24.1.1806 Nivala. He toimivat 1770-luvun puolivälissä kanssaviljelijöinä (bolagsman) Nivalan Sotalassa.

Erick Forss

1738–1757

Erick on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1718. Hänet otettiin sotilaaksi 18.1.1738. Tuolloin hänen sotilasasuunsa kuului vielä vanhan mallinen hattu. Nähtävästi hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1749 Siltavuoren linnoituksella ja Helsingin veistämöllä ja vuonna 1751 hän oli sairaana Malmilla. Vuosina 1753 ja 1755 hän oli sairaana ruodussaan. Hän sai eron palveluksesta vuoden 1757 tienoilla, luultavasti 20.8.1757, eli juuri ennen rykmentin laivaamista Pommerin sotaan.

Erick Anderss Fors, ent. **Cortet**, s.16.5.1723 Ylivieska, k.21.10.1773 Pyhäjoki (vanh. **Kårtet Anders** ja **Elisabeth Mattzdr**), vihitty 1.avioon 1.12.1734 Ylivieska **Gertrud Mattsdr Hakala** s.____.1704 (RK myös: s.____.1714), k.27.9.1741 Ylivieska (vanh. **Hacala Matts Mattss** s.____.1654 ja **Brita** s.____. 1684), vihitty 2.avioon 28.10.1759 Pyhäjoki **Carin Henricsdr Erckilä** s.____.1720 (vanh. **Erckilä Hendrich** ja **Carin Andersdr** k.19.10.1766 Pyhäjoki). Erich on merkitty Ylivieskassa Kortteen taloon vuodesta 1734 ja sotilaaksi vuodesta 1740 lähtien. Erichin ehtoollismerkinnät puuttuvat vuosilta 1741–42 ja 1743–44, joten ilmeisesti hän oli rykmentin mukana Hattujen sodassa ja Ruotsin-retkellä. Erich lahjoitti Ylivieskan kappelille 1 taalerin 16 äyriä 28.2.1742 ja 2.10.1743. Carin lahjoitti 2 taaleria 26.5.1765. Carinin mukana torppaan muutti myös hänen äitinsä Carin Andersdr. Heidät on merkitty itselliseksi Ylivieskassa vuosina 1763–66, minkä jälkeen he muuttivat Pyhäjoelle, missä he asuivat Etelänkylän Anttilassa ainakin vuosina 1766–68. He olivat itsellisinä Pyhäjoella vuosina 1769–80.

Lapset:

Elisabetha s.24.8.1736 Ylivieska (Hakala), k.1.10.1741 Ylivieska,
Margeta s.30.9.1737 Ylivieska (Hakala), k.14.10.1741 Ylivieska,
Johannes s.19.6.1739 Ylivieska, k.30.9.1741 Ylivieska.

Matts Fors

1759–1770

Matts on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1739. Hänet otettiin sotilaaksi vuonna 1759 ja hän sai eron palveluksesta 7.8.1770.

Matts Johanss Fors, ent. **Modig**, s.11.2.1738 Ylivieska, k.27.11.1805 Ylivieska (vanh. sotilas #22 **Sedergren**, ent. **Modig, Johan** s.____.1702 ja **Malin Johansdr**), vihitty 1.avioon 8.7.1759 Alavieska **Anna Mattsdr Salmula** s.2.2.1733, k.27.11.1775 Ylivieska, vihitty 2.avioon 8.4.1776 Ylivieska leski **Anna Andersdr** s.12.4.1734 (RK myös: s.12.3.1734), k.29.3.1805 Ylivieska. Matts oli avioituessaan vuonna 1759 varamies. Hänen ensimmäinen ehtoollismerkintänsä sotilaana on tehty 10.4.1760. Matts lahjoitti Ylivieskan kappelille 24 äyriä 31.8.1760. Hän sai kirkon köyhäinkassasta avustuksena 6 killinkiä vuonna 1789, 4 killinkiä vuonna 1798, 12 killinkiä 11 runstykkiä vuonna 1799, 32 killinkiä vuosina 1800, 1801, 1802 ja 1803 sekä 21 killinkiä 4 runstykkiä vuonna 1804. Heidät on merkitty torppaan vielä Mattsin palveluksen päättymisen jälkeen vuoteen 1775. Anna hautausmerkinnän ja Johanin kastemerkinnän perusteella he asuivat uudisasukkaina Mustapirtin autiotilalla. Tämän jälkeen he olivat itsellisinä Ylivieskassa.

Lapset 1.aviosta:

Johan s.28.8.1760 Ylivieska, k.3.10.1763 Ylivieska,
Mathias s.10.12.1761 Ylivieska,
Jacob s.14.1.1764 Ylivieska,
Anders s.23.3.1766 Ylivieska, k.8.7.1766 Ylivieska,
Anna s.4.7.1767 Ylivieska, k.29.8.1767 Ylivieska,
Elisabeth s.22.7.1768 Ylivieska, k.13.1.1809 Kalajoki, vihitty 25.4.1791 Kalajoki **Johan Erichss Puskala** s.13.2.1769 Kalajoki (RK: s.13.8.1769), k.3.2.1809 Kalajoki (vanh. **Puskala Erich Johanss** s.4.4.1738 ja **Karin Jacobsdr Jacola** s.____.1750 Pyhäjoki). Lisa oli piikana Haapajärven Yliparkkilassa vuosina 1784–87 ja palkollisena Kalajoella vuosina 1788–91. He asuivat Puskalassa Kalajoen Pohjankylällä.

Lapset:

Catharina Christina s.21.12.1791 Kalajoki, k.1.5.1794 Kalajoki,
Elisabeth s.22.6.1794 Kalajoki, k.12.9.1796 Kalajoki,
Anna s.25.12.1798 Kalajoki, k.11.7.1813 Kalajoki,
Maria s.5.7.1800 Kalajoki (RK: s.30.6.1800), vihitty 4.8.1822 Kalajoki **Johan Henricss Tohkoja** s.20.11.1791 Kalajoki (vanh. **Tohkoja**, ent. **Bengtilä**, **Henric Johanss** s.24.4.1753 Kalajoki ja **Susanna Mattsdr Hannila** s.1.2.1754 Kalajoki),
Carolina s.25.8.1802 Kalajoki, k.7.7.1803 Kalajoki,
Susanna Lisa s.27.9.1804 Kalajoki, vihitty 22.10.1821 Kalajoki **Jeremias Anderss Torpo/Torppa** s.12.7.1796 Veteli (vanh. **Torppa Anders Henricss** s.23.11.1755 Veteli ja **Walborg Johansdr Hamlila** s.23.4.1752 Veteli),
Johan s.25.6.1774 Ylivieska (Mustapirtti), myöh. sotilas #30 **Johan Sabel**.

Petter Stenman

1771–1779

Petter on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1748. Hän oli 166 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 26.2.1771. Hän sai eron palveluksesta 25.6.1779, jolloin hänen todettiin loukanneen olkapäänsä työskennellessään Suomenlinnassa.

Pär/Pehr/Petter Stenman s.18.11.1750 (RK myös: s.23.11.1750), k.3.12.1815 Ylivieska (vanh. sotilas #10 **Stenman Pehr Matss** s.1721 ja **Lisa Eriksdr** s.1724), vihitty 11.11.1771 Ylivieska **Anna Mattsdr Kellman** s.22.3.1753 Ylivieska, k.2.4.1831 Ylivieska (vanh. sotilas #18 **Kellman Matts Sifferss** ja **Malin Andersdr** s.1737, k.8.3.1804 Ylivieska). Anna oli ennen avioitumista piikana Ylivieskan Nisulassa. Vuosina 1771–73 torpassa asuivat myös Pehrin vanhemmat Pär ja Lisa sekä sisarukset Margeta s.7.5.1755 ja Matts s.21.7.1763. He olivat itsellisinä Ylivieskassa vuosina 1782–1806. He muuttivat 27.5.1806 Nivalaan mukanaan tytär Carin. Nivalassa heidät on merkitty itselliseksi vuosina 1806–10. He muuttivat takaisin Ylivieskaan vuonna 1810.

Lapset:

Elisabeth s.19.12.1772 Ylivieska, k.3.12.1792 Ylivieska,
Petrus/Pehr s.17.11.1774 Ylivieska, vihitty 13.11.1797 Ylivieska **Anna Josephsdr Copackala** s.2.7.1766 Ylivieska (vanh. **Copackala**, ent. **Niemelä**, **Joseph Jacobss** s.14.8.1736 Ylivieska ja **Margeta Pärsdr** s.4.5.1740). Pehr ja Anna joutuivat maksamaan vuonna 1798 Ylivieskan kappelille 1 riikintaalerin 16 killingin sakot ennenaikaisesta yhteiselosta. Häntä syytettiin vuonna 1798 Kalajoen välikäräjillä yhdessä renkien Eric Michel Matss Tyfvilän ja Matts Mattss Rönnin kanssa talollinen Johan Kårtteen kuolemantuottamuksesta juottamalla¹. Pehr lahjoitti Ylivieskan kappelille 12 killinkiä 15.7.1798. Pehr oli varamies ainakin v.1797–1800. Pehr kirjattiin nostomiehenä armeijaan Suomen sodan aikana kesällä 1808.

Lapset:

Magdalena s.30.1.1798 Ylivieska, vihitty 24.6.1816 Sievi **Maths Johanss KyrönAutio**,
Greta s.19.1.1802, vihitty 1.avioon 23.12.1826 Sievi **Thomas Henricss Luokkala** l. **Jyringi**, vihitty 2.avioonsa 26.11.1843 Sievi **Aron Jacobss Krut** s.19.4.1802 Pyhäjoki (vanh. sotilas #139 **Krut Jacob Carlss** s.1776 ja **Britha Larsdr Pahickala** s.12.4.1771 Kalajoki),
Anna s.9.12.1800 Ylivieska,
Susanna s.21.2.1806 Ylivieska, k.8.8.1809 Ylivieska,
Anna s.20.12.1776 Ylivieska, vihitty 30.11.1798 Ylivieska **Jacob Anderss Salmela** s.27.4.1776 Ylivieska (RK myös: s.24.5.1776) (vanh. sotilas #21 **Styrman**, myöh. **Salmela**, **Anders Pehrss** s.11.11.1751 Alavieska ja **Margeta Jacobsdr Copackala/Niemelä** s.31.8.1744 Ylivieska). Katso #21,
Magdalena s.10.12.1778 Ylivieska, vihitty 22.10.1803 Sievi leski **Samuel Isaacs Markula** l. **Sievilä** s.16.9.1772 Sievi (vanh. **Marckula Isack Pehrss** s.10.6.1734 ja **Lisa Samuelsdr Sipilä** s.5.6.1735). Samuel vihitty 1.avioonsa 27.11.1800 Sievi **Anna Jacobsdr Yli-Kucko**

s.4.11.1779 Sievi, k.7.3.1802 Sievi (vanh. **Kukko Jacob Johanss** s.17.9.1748 Sievi ja **Susanna Isaksdr** s.15.2.1747 Sievi). He asuivat ensin Sievin Marckulassa ja muuttivat vuonna 1805 Nivalan Viitakankaalle. He palasivat Sieviin vuonna 1808, missä he olivat torppareina/itsellisinä Hilliahossa, Laxossa ja taas Marckulassa.

Samuelin ja Annan lapsi:

Maria Elisabeth s.27.8.1801 Sievi (Marckula),

Samuelin ja Magdalenan lapset:

Anna Catharina s.19.8.1805 Nivala (Vitakangas), meni Ylivieskaan vuonna 1827,

Petrus s.1.11.1807 Nivala (Vitakangas), vihitty 2.11.1828 Sievi **Eva Johansdr Kopackola** s.18.11.1804 Ylivieska (vanh. **Kopackala Johan Josefss** s.22.6.1774 Ylivieska ja **Maria Ericssdr Häger** s.5.12.1779 Haapavesi (jonka isä sotilas #82 **Eric Mickelss Häger** s.12.1.1751 Kalajoki)),

Johanna s.16.12.1810 Sievi (Hilliaho), k.28.2.1814 Sievi,

Helena s.16.5.1813 Sievi (Hilliaho),

Mathias s.13.9.1816 Sievi (Laxo), k.1.7.1818 Sievi (RK: k.5.5.1818),

Britha s.11.2.1821 Sievi, k.18.4.1822 Sievi,

Wallborg s.1.5.1782 Ylivieska, vihitty 31.5.1805 Sievi **Eric Ericss Werronen** s.13.2.1779 Sievi, k.12.5.1832 Sievi (vanh. **Werronen Erich Olofss** s.6.6.1749 ja **Anna Mattsdr Werronen** s._._.1756). Walborg oli palkollisena Sievissä ainakin vuosina 1803–05. Walborg meni ensin miniäksi Sievin Werrossessa. He olivat talollisina Sievin Leppälässä vuosina 1822–29. Tämän jälkeen heidät on merkitty itsellisiksi Sievissä.

Lapset:

Andreas s.21.10.1805 Sievi, k.3.7.1809 Sievi,

Anna Stina s.27.6.1807, vihitty 29.12.1833 Sievi **Anders Anderss Brygg** s.8.10.1805,

Helena Catharina s.23.6.1810 Sievi, k.15.9.1810 Sievi,

Eric s.27.6.1812 Sievi,

Johannes s.25.12.1813 Sievi, vihitty 13.5.1838 Sievi **Gretha Jacobsdr Näättälä**,

Petrus s.1.10.1816 Sievi, k.12.7.1817 Sievi,

Britha Maria s.22.4.1818 Sievi, k.18.7.1818 Sievi,

Susanna s.3.6.1820 Sievi (Leppälä), k.13.2.1834 Sievi,

Johanna s.22.10.1821 Sievi (Leppälä),

Ephraim s.3.6.1827 Sievi (Leppälä),

Anders Gustaf s.8.10.1828 Sievi (Leppälä), k.25.8.1833 Sievi,

Greta Johanna s._._.1831 Sievi,

Maria s.15.4.1784 Ylivieska, k.30.7.1785 Ylivieska,

Catharina s.17.6.1786 Ylivieska, vihitty 1.avioon 4.6.1815 Sievi **Johan Johanss Friberg** s._._.1790, k.8.7.1819 Sievi, vihitty 2.avioon 1.10.1820 Sievi **Abraham Isaacss Grill** s.14.8.1797 Kalajoki, k.13.3.1847 Kalajoki (vanh. Lohtajan komppanian sotilas #129 **Grill Isaac Olofss** s.14.6.1758 ja **Lisa Johansdr** s.25.12.1757), katso #19. Carin oli piikana Sievin Aholassa vuonna 1809.

Matthias s.29.4.1789 Ylivieska, k.19.6.1794 Ylivieska,

Andreas s.8.6.1792 Ylivieska, k.27.5.1794 Ylivieska,

Johan s.24.1.1796 Ylivieska, k.21.2.1795 Ylivieska,

Michael s.11.7.1796 Ylivieska, k.4.8.1796 Ylivieska.

Johan Mattss Stenman

1779–1802

Johan, ent. **Landeri**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1757. Hän oli 175 cm pitkä. Hän oli ensin varamiehenä ja otettiin vakinaiseksi sotilaaksi tähän ruotuun 12.10.1779. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvellessaan kesän 1788 saaristolaivastossa tykkisluupilla No1. Vuonna 1789 hän osallistui rykmentin sotatoimiin Savon rintamalla. Parkumäen taistelussa 21.7.1789 hän haavoittui vasempaan jalkaan musketin kuulasta. Kesällä 1790 osallistui rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla. Vuonna 1796 hän oli komennuksella Hämeenlinnassa, missä sairastui ja oli ainakin touko-kesäkuussa Etolan sairaalassa Kosken pitäjässä. Hän sai eron pääkatselmuksessa 7.7.1802, jolloin hänen todettiin olevan kuuro ja kantavan edelleen Parkumäen taistelussa saamansa musketin kuulaa jalassaan. Hänen todettiin palvelleen hyvin ja hänelle ehdotettiin tuplaeläkettä. Hänelle myönnettiin 25.5.1803 sotilashuonerahastosta 5 riikintaalerin suuruinen eläke. Vuonna 1804 hänen todettiin käyttävän yhä vanhan mallista sotilasasua. Johan kirjattiin vielä nostomiehenä armeijaan Suomen sodan aikana kesällä 1808.

Johan Mattss Stenman s.24.7.1757, k.7.4.1811 Haapajärvi, vihitty 24.11.1781 Ylivieska **Maria Johansdr Hellman** s.17.9.1757 Ylivieska, k.25.10.1840 Ylivieska (vanh. sotilas #14 **Hellman Johan Johanss** s.28.7.1723 ja **Brita Hemmingsdr Häiwälä** s.24.9.1725). Johan lahjoitti Ylivieskan kappelille 6 killinkiä 15.2.1789 ja 9 killinkiä 26.9.1790. He asuivat Ylivieskassa Wähäkankaan uudistilalla vuosina 1800–02, minkä jälkeen he muuttivat Haapajärven Kuusaalle Iso-kankaan uudistilalle. Vuonna 1811 he olivat itsellisinä Haapajärvellä. Hautausmerkinnän mukaan Johan oli kuollessaan entinen sotilas ja nautti sotilaseläkettä. Maria on merkitty tyttärensä Brita Stinan kanssa itselliseksi Ylivieskassa vuodesta 1813 lähtien.

Lapset 1.aviosta:

Johannes s.17.8.1782 Ylivieska, vihitty 20.12.1801 Ylivieska **Lisa Jacobsdr Alavuotila** s.1.9.1775 Alavieska (vanh. **Alavuotila Jacob Henricss** s.22.6.1735 ja **Anna Andersdr** s.14.11.1737),

Matthias s.17.8.1784 Ylivieska, k.14.9.1784 Ylivieska,

Simon s.28.11.1785 Ylivieska, k.11.12.1785 Ylivieska,

Michael s.17.8.1787 Ylivieska, vihitty 19.6.1814 Ylivieska **Maria Pehrsdr Ollila Jurikoski** s.1.4.1786 Ylivieska (vanh. **Jurikoski Pehr Jacobss** s.17.6.1751 ja **Maria Henricsdr Jurikoski** s.27.2.1746). **Michel** palveli sotilaana nimellä **Wass**, ilmeisesti Suomen sodan aikana, ja sai vapaaehtoista kansalaisavustusta vuosina 1859–1864.

Lapset:

Maria Elisabet s.24.9.1813 Ylivieska, k.15.11.1816 Ylivieska,

Johannes s.16.4.1816 Ylivieska,

Eva s.8.12.1817 Ylivieska,

Michael s.17.1.1820 Ylivieska, k.24.7.1822 Ylivieska,

Nils s.12.5.1822 Ylivieska, k.3.3.1825 Ylivieska,

Hiskias s.2.1.1824 Ylivieska,

Maja Stina s.5.1.1830 Ylivieska,

Elisabeth s.15.12.1789 Ylivieska, k.2.4.1791 Ylivieska,

Carolus s.10.6.1792 Ylivieska, k.17.9.1793 Ylivieska,

Henricus s.2.2.1794 Ylivieska, k.22.6.1805 Ylivieska,

Ericus s.9.5.1796 Ylivieska, k.16.6.1796 Ylivieska,

Petrus s.11.7.1797 Ylivieska, k.29.7.1797 Ylivieska,

Brita Stina s.27.10.1798 Ylivieska, mielenvikainen.

Matts Storm/Ström

1803–1808

Matts, ent. *Tallroth*, on syntynyt Kalajoen suurpitäjässä noin vuonna 1769. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 21.3.1803. Hän osallistui Suomen sotaan vuonna 1808. Sodan loppuvaiheessa hänen olinpaikastaan ei ollut tietoa.

Matts Storm k._._.1808 taistelukentällä. Matts on merkitty sotilastorppaansa Ylivieskassa vuosina 1804–07.

Matin perukirjassa (laadittu 2.4.1810) on perillisenä mainittu vain veli Mikel Lindman.²

Viitteet

¹ OMA, Oulun lääninkanslian arkisto: Ea4:20, sivu 283, saapunut 7.5.1798

² OMA, Salon tuomiokunta: signum 155, s.475/2.4.1810